

Sygnatura akt VIII C 2027/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący S.S.R. Małgorzata Sosińska-Halbina

Protokolant sekr. sąd. Izabella Bors

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa P. F.

przeciwko Ż. Z.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 2027/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 26 października 2015 roku powód - P. F., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanej Ż. Z. powództwo o zapłatę kwoty 178 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 września 2015 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że dochodzona pozwem należność wynika z umowy pożyczki zawartej między stronami w dniu 8 września 2014 roku na kwotę 178 zł za kurs nauki języka angielskiego w (...) Pomimo wezwania do zapłaty pozwana nie zwróciła dochodzonej kwoty, wobec czego w dniu 2 września 2015 roku powód wypowiedział umowę pożyczki i zażądał jej zwrotu.

(pozew k. 2-3)

W dniu 7 grudnia 2015 roku Sąd Rejonowy w Rzeszowie wydał przeciwko pozwanej nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

(nakaz zapłaty k. 12)

Pozwana Ż. Z., reprezentowana przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, zaskarżyła powyższy nakaz zapłaty sprzeciwem w całości, wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwana zgłosiła nadto zarzut niewłaściwości miejscowej Sądu. Ż. Z. zakwestionowała powództwo zarówno, co do zasady, jak i wysokości, w tym podstawę faktyczną dochodzonych roszczeń oraz wskazała treść stosunku prawnego łączącego ją z powodem.

(sprzeciw k. 28-29)

Postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Rzeszowie stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał rozpoznanie sprawy do tut. Sądu. (postanowienie k. 35)

W dalszym toku postępowania zarówno powód, jak i strona pozwana podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

W piśmie procesowym opatrzonym datą 10 lutego 2017 roku pełnomocnik pozwanej wskazał nadto, że strony w okresie od marca 2013 roku do września 2014 roku pozostawały w nieformalnym związku – konkubinacie. Decyzję o rozstaniu podjęła pozwana. Z decyzją pozwanej nie mógł pogodzić się powód podejmując względem niej liczne działania odwetowe, w tym działania w związku z którymi toczyło się względem niego postępowanie karne. Przedmiotowe postępowanie w ocenie strony pozwanej również stanowi przejaw powyższego. Jednocześnie strona pozwana kategorycznie zaprzeczyła by kiedykolwiek zaciągała pożyczkę u powoda.

W piśmie procesowym opatrzonym datą 9 maja 2017 roku pełnomocnik powoda oświadczył, że przez okres związku, pozwana była hojnie obdarowywana licznymi prezentami przez powoda. Pożyczka została jednak udzielona w miesiącu kiedy strony zakończyły związek, po czym przez długi czas pozostawały w przyjacielskich stosunkach.

(pismo procesowe powoda z dn. 02.08.2016 r., k. 46-46v; pismo procesowe powoda z dn. 24.01.2017 r., k. 51-51v; pismo procesowe pozwanej z dn. 10.02.2017 r., k. 56-57; pismo procesowe powoda z dn. 10.05.2017 r., k. 72-73)

Na rozprawę w dniu 17 maja 2017 roku stawił się powód P. F. wraz z pełnomocnikiem, popierając powództwo w całości. Stawiła się również pełnomocnik pozwanej, wnosząc o oddalenie powództwa w całości.

Na rozprawie w dniu 20 września 2017 roku po stronie powodowej nikt się nie stawił, mimo wezwania powoda do osobistego stawiennictwa na termin rozprawy celem przesłuchania pod rygorem pominięcia dowodu z jego zeznań.

Stawiła się pełnomocnik pozwanej, która podtrzymała stanowisko w sprawie podnosząc nadto, że prawomocnym wyrokiem skazano powoda nadto za czyn z art. 190 § 1 k.k. (groźby karalne) popełniony względem pozwanej. Pozwana, wezwana do osobistego stawiennictwa celem przesłuchania pod rygorem pominięcia dowodu z jej zeznań, nie stawiła się.

(protokoły rozprawy k. 93-94, k. 97)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód P. F. wraz z pozwaną Ż. Z. pozostawali od marca 2013 roku w nieformalnym związku – konkubinacie. W trakcie trwania związku powód hojnie obdarowywał pozwaną, czyniąc na jej rzecz liczne przysporzenia. Strony rozstały się we wrześniu 2014 roku. Decyzję o rozstaniu podjęła pozwana.

W dniu 8 września 2014 roku P. F. dokonał przelewu kwoty 178 zł na rzecz beneficjenta: Szkoły J. i (...), szczegóły płatności: Z. Ż., id. (...), kurs ang., Użytkownik: (...), hasło: (...).

(potwierdzenie wykonania operacji przelewu k. 7, okoliczności bezsporne)

Pismem opatrzonym datą 14 lipca 2015 roku powód, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wystosował do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 178 zł wraz z ustawowymi odsetkami „tytułem zapłaty za kurs nauki języka angielskiego”. Zapłata miała nastąpić w ciągu trzech dni od dnia otrzymania wezwania.

(wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania i zwrotnym poświadczeniem odbioru k. 8-9, okoliczności bezsporne)

W piśmie opatrzonym datą 2 września 2015 roku powód, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, skierował do pozwanej pismo zatytułowane „wypowiedzenie umowy pożyczki”, którym złożył oświadczenie o wypowiedzeniu pozwanej umowy pożyczki udzielonej w dniu 8 września 2014 roku wzywając ją jednocześnie do zapłaty kwoty 178 zł w terminie sześciu tygodni od dnia wypowiedzenia umowy.

(pismo wraz potwierdzeniem nadania k. 10-10v, okoliczności bezsporne)

Wyrokiem z dnia 30 maja 2016 roku Sąd Rejonowy w Rzeszowie w sprawie II K 380/15, zmienionym w zakresie wysokości kary wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 8 listopada 2016 roku, sygn. akt II Ka 451/16, uznał P. F. winnego tego, że w bliżej nie określonym dniu miesiąca września 2014 roku w B. woj. (...), założył w celu uzyskania nieuprawnionej informacji, przedmiot o nazwie (...) T., poprzez przymocowanie go do samochodu marki A. (...) nr rej. (...) użytkowanego przez Ż. Z..

(kserokopia wyroku SR k. 58-59, kserokopia wyroku SO k. 60-61, okoliczności bezsporne)

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił częściowo jako bezsporny, zaś częściowo na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów, których prawdziwość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości, nie była też kwestionowana przez strony procesu. Wobec niestawiennictwa stron na termin rozprawy w dniu 20 września 2017 roku Sąd pominął dowód z przesłuchania stron.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo było niezasadne i podlegało oddaleniu w całości.

Osią sporu na gruncie rozpoznawanej sprawy pozostawało ustalenie, czy dochodzona przedmiotowym powództwem kwota 178 zł w istocie stanowiła przedmiot umowy pożyczki zawartej między stronami.

Zgodnie z treścią przepisu art. 720 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Na powódzie spoczywała zatem powinność wykazania, że zawarł z pozwaną umowę, że przenieść na nią własność określonej sumy pieniężnej, a pozwana zobowiązała się zwrócić mu tę samą ilość pieniędzy, przez co nawiązał się pomiędzy stronami stosunek obligacyjny wypełniający znamiona umowy pożyczki ponadto, że w wykonaniu tej umowy przekazał pozwanej kwotę odpowiadającą zobowiązaniu. Podkreślić przy tym należy, że obowiązek zwrotu pożyczki jest przedmiotowo istotnym elementem umowy pożyczki (essentialia negotii), bez którego nie ma umowy pożyczki (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2000 r., sygn. akt I CKN 1040/98, LEX nr 50828).

Powód twierdząc, że przelana za kurs językowy kwota stanowiła pożyczkę udzieloną pozwanej winien wykazać, że taka była treść umowy zawartej między stronami. Zgodnie bowiem z treścią przepisu art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. Reguła ta znajduje również swój procesowy odpowiednik w treści art. 232 k.p.c., w świetle którego to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. Powinności tej powód, od początku postępowania reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, nie dopełnił. Z żadnych bowiem dowodów zgromadzonych w aktach sprawy nie wynika powyższe. Podkreślić należy, że dowodem na powyższe nie jest załączone do pozwu potwierdzenie operacji – przelewu kwoty 178 zł na rzecz Szkoły J. i (...) tytułem „Z. Ż., id. (...), kurs ang”, które samo w sobie przesądza o charakterze dokonanej wpłaty. Sam przelew bez innych, dodatkowych dowodów, wobec kategorycznego i konsekwentnego stanowiska pozwanej, nie dowodzi o zawarciu między stronami umowy pożyczki. Kwota uiszczona przez powoda równie dobrze mogła stanowić prezent, darowiznę dla pozwanej tym bardziej, że jak twierdzi sama strona powodowa, pozwana była hojnie obdarowywana

przez powoda. Decyzję o dokonaniu wpłaty powód mógł również podjąć zupełnie samodzielnie nawet bez uprzedniej zgody, a nawet wiedzy pozwanej w tym zakresie.

Za dowód zawarcia umowy pożyczki między stronami nie może być również uznane wezwanie do zapłaty, czy dokument zatytułowany „wypowiedzenie umowy pożyczki”. Tego rodzaju dokumenty są jedynie dokumentami prywatnymi, które zgodnie z treścią przepisu art. 245 k.p.c. stanowią dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Podkreślić przy tym należy, że treść oświadczenia zawartego w dokumencie prywatnym nie jest objęta domniemaniem zgodności z prawdą zawartych w nim twierdzeń. Dokument prywatny nie jest dowodem rzeczywistego stanu rzeczy (zob. wyrok SN z dnia 25 września 1985 r., IV PR 200/85, OSNC 1986, nr 5, poz. 84).

W konsekwencji dokumenty te nie dowodzą istnienia i zasadności roszczeń powoda względem pozwanej. Jedynie na marginesie wskazać należy, że w pierwotnym piśmie zaadresowanym do pozwanej a opatrzonym datą 14 lipca 2015 roku zawodowy pełnomocnik powoda nie posługiwał się pojęciem pożyczka, żądając jedynie „zwrotu kwoty 178,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem zapłaty za kurs języka angielskiego dokonanej w dniu 8 września 2014r.” Pojęcie pożyczki pojawia się dopiero w piśmie opatrzonym datą 2 września 2015 roku, przy czym, co należy podkreślić pisma te zostały sporządzone przez zawodowego pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym, który niewątpliwie rozumie znaczenie pomiędzy tymi pojęciami.

W konsekwencji uznać należy, że powód nie wykazał aby łączył go z pozwaną Ż. Z. umowa pożyczki.

Jedynie na marginesie zauważyć należy, że w trakcie trwania związku, partnerzy często dokonują wzajemnych przysporzeń na swoją rzecz, które stanowią rodzaj wzajemnych podarunków, darowizn a nie udzielanych sobie pożyczek, które we wzajemnych relacjach, przy takich kwotach jak w przedmiotowej sprawie pozostają rzadkością, zwłaszcza gdy w zwyczaju mają hojne, wzajemne obdarowywanie się.

Poza wszystkim należy jednak pamiętać, że obowiązujące przepisy nie przewidują domniemania, zgodnie z którym przekazanie środków pieniężnych następuje na podstawie umowy pożyczki. To oznacza, że strona, która twierdzi, że zawarła umowę pożyczki powinna ten fakt udowodnić.

Podkreślić w tym miejscu należy, że strona powodowa powoływała się na konkretną umowę zawartą pomiędzy stronami – umowę pożyczki zawartą w dniu 8 września 2014 roku wobec czego badaniu przez Sąd podlegała jedynie to konkretne zdarzenie prawne. Zgodnie bowiem z treścią przepisu art. 321 § 1 k.p.c. sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem pozwu ani zasądzić ponad żądanie. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 marca 2005 roku, II CK 556/04 (OSNC 2006/2/38, Biul. SN 2005/5/10), cytowany przepis daje wyraz tradycyjnej zasadzie wyrokowania statuującej zakaz orzekania ponad żądanie oraz zasadzie dyspozycyjności, która przejawia się w tym, że sąd jest związany granicami powództwa i nie może w tym wypadku dysponować przedmiotem procesu przez określenie jego granic niezależnie od zakresu żądania ochrony przez powoda. Przepis ten określając granice wyrokowania wskazuje, że nie można nie tylko orzekać ponad rozmiar zgłoszonego przez stronę żądania, ale także orzekać co do rzeczy nie objętej przedmiotem żądania, czyli zasądzić coś innego niż żądała strona. Żądanie powództwa jest zatem zdeterminowane przez podstawę faktyczną żądania. W konsekwencji Sąd nie może uwzględnić roszczenia strony powodowej na innej podstawie aniżeli podstawa faktyczna wskazywana przez nią w pozwie i w dalszym toku postępowania sądowego. Wyrok uwzględniający powództwo na podstawie faktycznej, na której strona powodowa ani w pozwie, ani w postępowaniu przed sądem nie opierała powództwa stanowi zasądzenie ponad żądanie (patrz wyrok SN z dnia 9 maja 2008 roku, III CSK 17/08; wyrok SN z dnia 24 maja 2007 roku, V CSK 25/07, OSNC-ZD 2008/2/32, Pr. Bankowe 2008/4/22; porównaj także wyrok SN z dnia 29 października 1993 roku, I CRN 156/93; orzeczenie SN z dnia 30 grudnia 1954 roku, I C 1729/53, OSNCK 1956/3/64 i wyrok SN z dnia 1 czerwca 1965 roku, I PR 136/65).

Zasądzenie sumy pieniężnej mieszczącej się w granicach kwotowych powództwa, lecz z innej podstawy faktycznej stanowi orzeczenie ponad żądanie (wyrok SN z dnia 29 listopada 1949 roku, Wa.C. 165/49).

Zauważyć również należy, że zmiana stanowiska przez stronę powodową

– przytoczenie nowych okoliczności faktycznych dla uzasadnienia żądania strony

- w postępowaniu uproszczonym jest niedopuszczalne, zgodnie bowiem z treścią art. 505⁴ § 1 k.p.c. zmiana powództwa jest niedopuszczalna. Niedopuszczalna jest przy tym zarówno zmiana powództwa w zakresie przedmiotowym (roszczenia procesowego), jak i podmiotowym - celem ustabilizowania już na samym początku postępowania zakresu sprawy i skupienia się na wyjaśnianiu konkretnego roszczenia pomiędzy konkretnymi podmiotami, które znają sprawę od samego początku (por. Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz do art. 505⁴, pod red. Piotra Pogonowskiego, wyd. LEX).

Na marginesie należy w tym miejscu przytoczyć wreszcie treść

art. 207 § 6 k.p.c., zgodnie z którym Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie złożyła ich w pozwie, odpowiedzi na pozew lub dalszym piśmie przygotowawczym bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Zgodnie z treścią powołanego powyżej przepisu zaniedbania strony w zakresie zgłoszenia na oznaczonym etapie postępowania twierdzeń i dowodów rodzą poważne konsekwencje, bowiem strona ta traci prawo ich powołania na późniejszym etapie postępowania. Na gruncie przedmiotowej sprawy uznać należy, że konieczność wykazania legitymacji biernej pozwanej istniała niewątpliwie już na etapie postępowania przed Sądem pierwszej instancji, skoro twierdzenie o zawarciu umowy pożyczki stanowiło podstawę roszczenia dochodzonego niniejszym powództwem. (por. wyrok SN z dnia 10.07.2003 r., I CKN 503/01, LEX nr 121700; wyrok SN z dnia 24.03.1999 r., I PKN 640/98, OSNP 2000/10/389).

O obowiązku zwrotu kosztów procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik sprawy, na podstawie art. 98 k.p.c.

Pozwana wygrała spór w 100 % zatem powód winien więc jej zwrócić koszty niezbędne poniesione w celu dochodzenia jej praw (art. 98 § 3 k.p.c.).

Koszty poniesione przez pozwaną wyniosły łącznie 60 złotych i obejmowały koszty zastępstwa radcy prawnego w stawce minimalnej w oparciu o § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji.